

Pokazy lotnicze - świadomość zagrożeń i odpowiedzialność

Konferencja bezpieczeństwa w lotnictwie cywilnym 3-4.11.2014

*mgr inż. Tadeusz Grono
mgr Paweł Agaciak*

TEMATYKA PREZENTACJI

- * **Podsumowaniem działalności związanej z pokazami lotniczymi**
- * **Akty prawne obowiązujące podczas organizowania i prowadzenia pokazów lotniczych**
- * **Rodzaje pokazów lotniczych**
- * **Składanie wniosku o wyrażenie zgody na pokazy lotnicze wraz z wymaganymi dokumentami**
- * **Świadomość zagrożeń podczas organizowania i prowadzenia pokazów lotniczych**
- * **Odpowiedzialność**

Podsumowaniem działalności związanej z pokazami lotniczymi

Red Bull Air Race – Gdynia 25-27.07.2014

Podsumowaniem działalności związanej z pokazami lotniczymi

2012

- 20 pokazów
- 364 statków powietrznych

2013

- 45 pokazów
- 924 statków powietrznych

2014

- 50 pokazów
- 719 statków powietrznych

Pokazy lotnicze 2014 rok

14 pokazów
lotniczych zgodnie
z art. 123 ust. 1d

29 pokazów
lotniczych zgodnie
z art. 123 ust. 1b
(10 z nich –
kilkudniowe)

7 pokazów
lotniczych w
formie przelotu

50
pokazów
lotniczych

**29 decyzji na
pokaz lotniczy
z art. 123 ust.
1b**

**65 wydanych
decyzji przez
Prezesa ULC
w 2014 roku**

**8 decyzji na
obniżenie
wysokości lotu
akrobacyjnego**

**28 decyzji na
obniżenie
wysokości lotu
akrobacyjnego
podczas pokazu
lotniczego**

Obowiązujące akty prawne dotyczące pokazów lotniczych:

ustawa Prawo lotnicze z dnia 3 lipca 2002 r.

(Dz. U. z 2013 r. poz. 1393, z późn. zm.)

ustawa o bezpieczeństwie imprez masowych

z dnia 20 marca 2009 r. (Dz. U. 2009 Nr 62 poz. 504)

**Rozporządzenie Ministra
Transportu, Budownictwa i
Gospodarki Morskiej z dnia 16
maja 2013 r. w sprawie lotów
próbnych i akrobacyjnych oraz
pokazów lotniczych**

(Dz. U. z 2013 r. poz. 576)

**Rozporządzenie Ministra
Infrastruktury i Rozwoju z
dnia 17 lipca 2014 r.
zmieniające rozporządzenie
w sprawie lotów próbnych i
akrobacyjnych oraz pokazów
lotniczych**

(Dz. U. z 2014 r. poz. 950)

Definicja pokazu lotniczego

Przez pokaz lotniczy należy rozumieć:

loty statków powietrznych organizowane dla publiczności w celu zademonstrowania sprzętu lotniczego lub umiejętności pilotów -

(art. 123 ust. 1a – ustawy Prawo lotnicze)

Wyjątki od definicji pokazu lotniczego

Pokazem lotniczym w myśl ustawy – Prawo lotnicze nie są:

- loty wykonywane wyłącznie w ramach szkolenia lub treningu oraz
- loty organizowane wyłącznie w celach handlowych lub zawodowych

Rodzaje pokazów lotniczych

art. 123 ust. 1b

Na wniosek organizatora pokazów lotniczych, złożony **co najmniej na 30 dni przed planowanym terminem pokazu, zawierający ich program,**

Prezes Urzędu wyraża zgodę na ich przeprowadzenie, jeżeli spełnione są wymogi bezpieczeństwa określone w przepisach wydanych na podstawie ust. 1f)

art. 123 ust. 1d

Nie wymagają zgody Prezesa Urzędu pokazy lotnicze organizowane dla publiczności na terenie, na którym liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób wynosi mniej niż 1000.

O zamiarze zorganizowania takich pokazów należy **powiadomić Prezesa Urzędu na co najmniej 14 dni przed planowanym terminem pokazu wraz z podaniem programu.**

Termin złożenia dokumentów w ULC na pokaz lotniczy

- **z art. 123 ust. 1b** - 30 dni przed terminem pokazów
- **z art. 123 ust. 1d** - 14 dni przed terminem pokazów
- **obniżenie wysokości lotu akrobacyjnego:**
 - 7 dni przed terminem pokazów
 - 4 dni przed terminem pokazów – pilot państwa obcego

Wymagane dokumenty, które powinien zawierać wniosek o wyrażenie zgody na przeprowadzenie pokazów lotniczych

art. 123 ust. 1b

Wniosek o wyrażenie zgody

dowód wpłaty

Program pokazów lotniczych

kopia wniosku o wydanie zezwolenia na przeprowadzenie imprezy masowej

oświadczenia dyrektora pokazu, kierownika pokazu lotniczego, kierownika lotów i kierownika skoków

wniosek o obniżenie wysokości lotu akrobacyjnego

inne ważne dokumenty: zgoda na przelot przez strefę R, etc....

Wymagane dokumenty, które powinno zawierać powiadomienie o zamiarze przeprowadzenia pokazów lotniczych **art. 123 ust. 1d**

Pismo przewodnie
(powiadomienie Prezesa ULC)

Program pokazów lotniczych

oświadczenia dyrektora pokazu, kierownika pokazu lotniczego, kierownika lotów i kierownika skoków

oświadczenie o przeprowadzeniu oceny ryzyka operacji lotniczych

oświadczenie o powiadomieniu o zamiarze przeprowadzenia pokazu lotniczego właściwych miejscowo ze względu na miejsce przeprowadzenia pokazu lotniczego służby (Policja, PSP, Pogotowie)

kopię pisma powiadamiającego wójta, burmistrza albo prezydenta miasta właściwego ze względu na strefę pokazu lotniczego o zamiarze przeprowadzenia pokazu lotniczego

wniosek o obniżenie wysokości lotu akrobacyjnego

inne niezbędne dokumenty, np. zgoda na przelot przez strefę R

Świadomość zagrożeń i odpowiedzialność podczas prowadzenia pokazów lotniczych

To tylko kwestia czasu nim te warunki doprowadzą do wypadku

Świadomość zagrożeń i odpowiedzialność podczas prowadzenia pokazów

Świadomość zagrożeń i odpowiedzialność podczas prowadzenia pokazów

Reno 2011

Reno 2011

Rammstein 1988

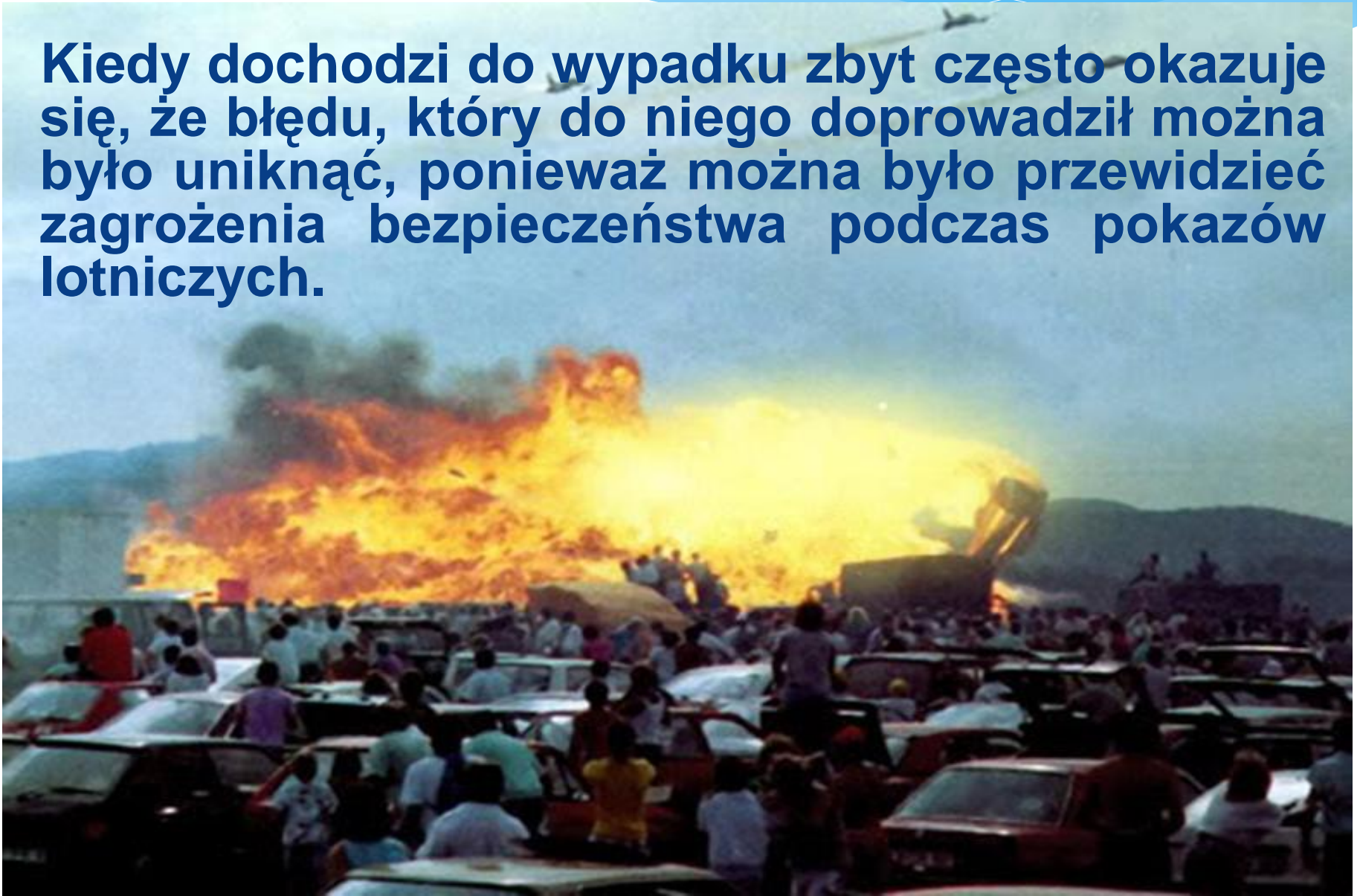

Rammstein 1988

Rammstein 1988

Kiedy dochodzi do wypadku zbyt często okazuje się, że błędu, który do niego doprowadził można było uniknąć, ponieważ można było przewidzieć zagrożenia bezpieczeństwa podczas pokazów lotniczych.

Co to jest bezpieczeństwo wykonywania lotów podczas pokazów lotniczych ?

To stan, w którym ryzyko zagrożenia bezpieczeństwa publiczności, uczestników pokazów lotniczych lub zniszczenia mienia podczas pokazów lotniczych jest zredukowane do akceptowalnego poziomu

Świadomość zagrożeń podczas prowadzenia pokazów lotniczych

Koniecznym jest aby sobie uświadomić, że zagrożenia bezpieczeństwa podczas pokazów lotniczych istnieją.

Ważne jest abyśmy zlokalizowali w miarę możliwości wszystkie zagrożenia bezpieczeństwa przed pokazami lotniczymi

Aby tego dokonać należy przeprowadzić analizę ryzyka każdego ze zlokalizowanych zagrożeń oraz określić, oszacować, czy ryzyko na tym poziomie jest akceptowalne, czy też należy podjąć działania profilaktyczne, które pozwolą nam na zmniejszenie poziomu ryzyka do poziomu akceptowalnego

Najważniejsze zagrożenia bezpieczeństwa podczas pokazów lotniczych

- * **Loty nad publicznością przez statki powietrzne biorące udział w pokazie lotniczym**
- * **Wykonanie przez SP nieuczestniczący w pokazie lotniczym przelotu nad strefą dla publiczności**
- * **Piloci pod wpływem emocji wprowadzają „ad hoc” dodatkowe figury akrobacyjne podczas odbywania lotu pokazowego.**
- * **Dopuszczanie do udziału w pokazach osób bez odpowiednich kwalifikacji lub bez uprawnień**
- * **Dopuszczanie do tworzenia „dzikich” stref dla publiczności**
- * **Obecność osób nieuprawnionych na terenie przygotowania SP do lotu**
- * **Przeprowadzanie nielegalnych pokazów dla publiczności**

Najważniejsze zagrożenia bezpieczeństwa podczas pokazów lotniczych

Podczas nadzoru nad pokazami w 2014 r. stwierdzono procentowy udział w odniesieniu do wszystkich zidentyfikowanych zagrożeń:

- * Loty nad publicznością przez statki powietrzne biorące udział w pokazie lotniczym – 19,6%,**
- * Wykonanie przez SP nieuczestniczący w pokazie lotniczym przelotu nad strefą dla publiczności – 6,5%,**
- * Dopuszczanie do tworzenia „dzikich” stref dla publiczności – 6,5%,**
- * Obecność osób nieuprawnionych na terenie przygotowania SP do lotu – 3,2%,**
- * Obecność przedmiotów wypełnionych gazem lżejszym od powietrza w strefie dla publiczności – 22,6%.**

Najważniejsze zagrożenia bezpieczeństwa podczas pokazów lotniczych – statystyka 2014 r.

Przykład „dzikiej” strefy dla publiczności

Najważniejsze zagrożenia bezpieczeństwa podczas pokazów lotniczych – statystyka 2014 r.

Problem z balonikami

Najważniejsze zagrożenia bezpieczeństwa podczas pokazów lotniczych – statystyka 2014 r.

Duże zagrożenie bezpieczeństwa mogą stanowić „dzikie” strefy publiczności.

Obecność takich stref stwierdzono podczas pokazów nad wodą, ale zagrożenie to może występować również na pokazach np. nad ogrodzonym lotniskiem, gdzie publiczności gromadzi się za ogrodzeniem. Organizator musi brać pod uwagę takie okoliczności, przy planowaniu położenia strefy i linii pokazu lotniczego.

Dużym zagrożeniem mogą być również baloniki wypełnione helem. Te baloniki mają często duże rozmiary, a do nich mocowane są uchwyty z tworzywa sztucznego lub drewna. Zderzenie statku powietrznego z takim obiektem może prowadzić do uszkodzenia statku powietrznego podczas lotu. Ryzyko związane z obecnością takich przedmiotów w strefie dla publiczności również musi być oceniane.

Odpowiedzialni za bezpieczeństwo pokazu lotniczego:

- * Organizator pokazu lotniczego
- * Dyrektor pokazu lotniczego
- * Kierownik programu pokazu lotniczego
- * Kierownik lotów
- * Kierownika skoków
- * Kierownik do spraw bezpieczeństwa
- * Piloci – dowódcy statków powietrznych
- * Operatorzy bezpilotowych statków oraz modeli latających

Organizator pokazów lotniczych jest odpowiedzialny za:

- * Złożenie wniosku do Prezesa ULC o wyrażenie zgody na pokazy lotnicze oraz dołączenie programu pokazu
- * Złożenie wniosku do Prezesa ULC o obniżenie wysokości lotu akrobacyjnego w strefie pokazu
- * Zwrócenie się do instytucji zapewniającej służbę ruchu lotniczego z wnioskiem o wydzielenie przestrzeni powietrznej dla strefy pokazu lotniczego, ustalenie trasy pokazu lotniczego, tras dolotowych i strefy zrzutu na potrzeby pokazu lotniczego...
- * Za organizację i bezpieczeństwo pokazów lotniczych a w szczególności za zapewnienie bezpieczeństwa osobom uczestniczącym w pokazie, ochrony porządku publicznego, zabezpieczenie pod względem medycznym, przeciwpożarowym i sanitarnym

Dyrektor pokazu lotniczego jest odpowiedzialny za:

zapewnienie, aby operacje lotnicze i działania obsługi technicznej, wykonywane w ramach pokazu lotniczego, były zgodne z przepisami

Kierownik programu pokazu lotniczego

**osoba wyznaczona przez dyrektora
pokazu lotniczego, odpowiedzialna
za sprawowanie nadzoru nad
operacjami lotniczymi
wykonywanymi w ramach pokazu
lotniczego**

Kierownik lotów

**osoba wyznaczona przez dyrektora
pokazu lotniczego do kierowania
operacjami lotniczymi
wykonywanymi w ramach pokazu
lotniczego**

Kierownik skoków

osoba wyznaczona przez dyrektora pokazu lotniczego, odpowiedzialna za zgodny z przepisami przebieg skoków spadochronowych wykonywanych w ramach pokazu lotniczego

Kierownik ds. bezpieczeństwa

to osoba wyznaczona przez organizatora pokazu lotniczego, reprezentującą go w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom imprezy masowej

Odpowiedzialność prawna

- * Organizatora pokazów lotniczych
- * Dyrektora pokazu lotniczego
 - * Kierownika programu pokazu lotniczego
 - * Kierownika lotów
 - * Kierownika skoków
 - * Kierownika do spraw bezpieczeństwa
- * Odpowiedzialność pilotów – dowódców statków powietrznych i operatorów bezpilotowych statków oraz modeli latających

Odpowiedzialność pilotów

Do obowiązku uczestnika pokazu – dowódcy statku powietrznego należy zagwarantowanie, że ja oraz mój statek powietrzny jest przygotowany do przeprowadzenia pokazu lotniczego

- Jest to podstawowa zasada bezpieczeństwa

Kontakt z ULC w sprawach pokazów lotniczych lub lotów akrobacyjnych w celach składania dokumentów, uzyskania dodatkowych informacji lub materiałów pomocniczych:

pokazy@ulc.gov.pl

tgrono@ulc.gov.pl

jputz@ulc.gov.pl

Tel. 22- 520-75-00